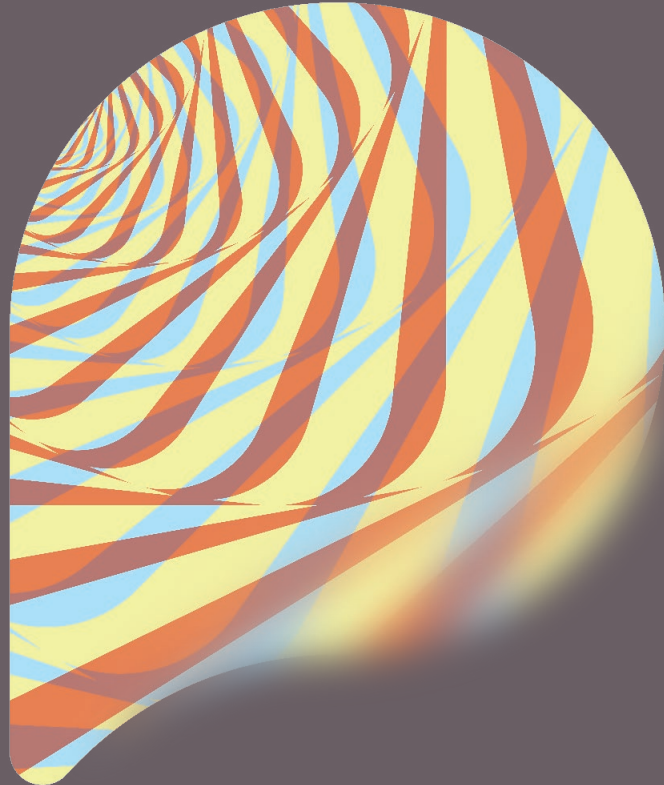

fluxfestival.org

FESTIVAL DE VÍDEO D'AUTOR

15 DESEMBRE 2020
—— 10 GENER 2021
ARTS SANTA
MÒNICA ———

2020

— PROGRAMA

ARTS SANTA MÒNICA

LA RAMBLA, 7. 08002 BCN

artssantamonica.cat

DIMARTS 15 DESEMBRE 2020

OBERTURA DEL FESTIVAL

18—

—21h

FLUX VIDEOCAPSA

VIDEOINSTAL·LACIÓ COL·LECTIVA

*FRANCESC ABAD, IÑAKI ÁLVAREZ,
JUAN BUFILL, CARLES CONGOST,
RAMON GUIMARAES, BENTON C
BAINBRIDGE & BARBARA HELD,
ENRIQUE LAFUENTE, NÚRIA MANSO,
CARLOS PINA & GARI, MANA SALEHI*

18—

—21h

FLUX MUT VIDEOINSTAL·LACIÓ

JOAN LEANDRE —

OMBRES ENTRE ESFERES SUBTILS

19—

—20h

PROJECCIÓ AUTORETRATS 2020 + COL·LOQUI

*MIGUEL ANDRÉS NOEMI SJÖBERG
FRANCESC TORRES*

20—

—21h

INFLUX ACTUACIÓ

*CRIS BLANCO — EL AGITADOR VÓRTEX
(VERSIÓN REDUCTION ESPECIAL FLUX)*

DIMECRES 16 DESEMBRE 2020

A DIUMENGE 10 GENER 2021

EN HORARI D'OBERTURA DEL CENTRE

FLUX VIDEOCAPSA VIDEOINSTAL·LACIÓ COL·LECTIVA

FLUX MUT VIDEOINSTAL·LACIÓ

REFLUX VÍDEO A LA CARTA AUTORS 2020

DIJOUS 17 DESEMBRE 2020

18—

—20h

MIGUEL ANDRÉS

PROJECCIÓ MONOGRÀFICA + COL·LOQUI

DIVENDRES 18 DESEMBRE 2020

18—

—20h

NOEMI SJÖBERG

PROJECCIÓ MONOGRÀFICA + COL·LOQUI

DISSABTE 19 DESEMBRE 2020

18—

—20h

FRANCESC TORRES

PROJECCIÓ MONOGRÀFICA + COL·LOQUI

DIUMENGE 20 DESEMBRE 2020

11:30—

—14h

COVIDeo. REFLEXIONS AUDIOVISUALS EN TEMPS DE TAPAR BOQUES (PRIMERA PART)

PROJECCIÓ COL·LECTIVA + COL·LOQUI

*MIGUEL ANDRÉS, ELENA FERRER, JAVIER GUERRA,
KÒNIC THTR, JORGE PÉREZ ALDANA, FÉLIX PÉREZ-HITA*

16:30—

—19h

COVIDeo. REFLEXIONS AUDIOVISUALS EN TEMPS DE TAPAR BOQUES (SEGONA PART)

PROJECCIÓ COL·LECTIVA + COL·LOQUI

*ALBERT ALCOZ, NORA ANCAROLA, MIGUEL ANDRÉS,
CAROLINA CABRERIZO, LALO GARCÍA / RAIMON LORDA,
KIKOL GRAU, RAMON GUIMARAES, MIQUEL JORDÀ, VIOLETA
KOKOPELLI, FRANCESCA LLOPIS, ELISABET MABRES, NÚRIA
MANSO, GONZALO MARCUZZI, JORDI MITJÀ, ROSE PRESENT,
DIANA RANGEL, ANA RODRÍGUEZ LEÓN, NOEMI SJÖBERG,
JACOBO SUCARI, JORDI TEIXIDÓ, ULRICH WEITZEL*

ENTRADA GRATUÏTA —

TOTES LES ACTIVITATS TENEN LLOC AL CLAUSTRE

FLUX — VINTENNI

En aquest any insòlit de confinaments i prohibicions també tenim motius de celebració. L'any 2000 vam iniciar FLUX com a cicle de vídeo d'autor, amb l'objectiu de reflectir la vitalitat del vídeo de creació a Barcelona, perquè trobàvem a faltar un espai on mostrar les obres i conèixer autors i autores. I aviat vam sentir la necessitat de donar-hi més volada. Així que el 2005 vam començar FLUX com a festival anual de vídeo. O sigui que el 2020 estem celebrant el 20è aniversari de la creació de FLUX i el 15è del festival.

I els aniversaris, sobretot si són números rodons, inviten a aturar-se una mica, a fer un flashback, a interrompre l'acció per repassar els fets. Resumirem molt, però hem de dir que hem programat més de quatre-cents artistes, que hem disfrutat cadascuna de les sessions, que hem editat catàlegs i dvds, que hem avivat el gènere de l'autoretrat videogràfic, que hem publicat una cinquantena d'articles crítics, que hem iniciat altres projectes derivats, que hem assajat nous formats de presentació, que hem fomentat les relacions del vídeo amb altres arts, que hem fet amistats valuoses, que hem cultivat la cultura de club i incentivat col·laboracions, i que ens hem emocionat amb tots els fluxos imparables de creació. Per tant, no ens queda més que agrair a tothom –artistes, públic, amistats, col·laboradors, espais que ens han acollit i institucions que han aportat diners– el suport durant aquest vintenni.

Ens sentim identificats de ple amb el nom que vam triar l'any 2000 per designar el projecte –FLUX– i que, segons el diccionari, és el “moviment incessant d'allò que es mou en una direcció concreta”, i també és un “moviment d'energia, de partícules, expressat habitualment per unitat d'àrea i de temps”. I desitgem continuar movent-nos incessantment en la mateixa direcció que ens ha mogut fins ara, bellugant energies i partícules amb llibertat.

LIS COSTA I JOSEP M. JORDANA
HABITUAL VIDEO TEAM
habitualvideoteam.org

DIRECCIÓ — LIS COSTA I JOSEP M. JORDANA
ORGANITZACIÓ I PRODUCCIÓ — HABITUAL VIDEO TEAM
IMATGE FESTIVAL, DISSENY GRÀFIC I DISSENY WEB — XAVI CASADESÚS
CONSTRUCCIÓ WEB — VICTRIXMEDIA I XAVI CASADESÚS
CORRECCIÓ I TRADUCCIÓ TEXTOS — LIS COSTA
IMATGE VIDEOGRÀFICA — JOSEP M. JORDANA

ASSISTENTS — IRENE FORMENT I FRANCESC ÀLVAREZ
AGRAÏMENTS — SEMOLINIKA TOMIC, ROGER VINENT I ELS EQUIPS HUMANS
DE L'ANTIC TEATRE I ARTS SANTA MÒNICA
IMPRESSIÓ — GRÀFIQUES FORNELLS, S.C.
DL B 22197-2020

Quinzena edició del festival de vídeo d'autor FLUX, caracteritzat des dels seus inicis per focalitzar el protagonisme en els autors que treballen en el camp del vídeo de creació (videoart, documental de creació, videoinstal·lacions, etc.).

FLUX centra el protagonisme en els autors de vídeo i ofereix un espai perquè puguin donar a conèixer la seva feina.

Aquesta potenciació del coneixement dels autors, es porta a terme de diferents maneres, entre altres, promovent la producció videogràfica i la documentació sobre els autors.

També seguim el camí encetat l'any 2000 amb la secció FLUX CLUB, un club de vídeo que, amb una periodicitat quinzenal i amb la màxima flexibilitat, reflecteix la vitalitat del vídeo de creació a la nostra ciutat.

Les sessions del FLUX CLUB han tingut lloc a l'Antic Teatre de Barcelona de febrer a desembre del 2020.

PROJECCIONS MONOGRÀFIQUES — PÀG. 7

Aquest any el festival s'articula al voltant de 3 autors, que mostren la seva obra en una projecció monogràfica retrospectiva: **Miguel Andrés, Noemi Sjöberg i Francesc Torres**, autors amb trajectòries ben diverses, que s'endinsen amb una mirada pròpia en els camps de l'art, la video-creació, la videoinstal·lació, la videoperformance, el documentalisme o l'experimentació audiovisual. Amb presentació a càrrec dels autors.

ARTICLES

En aquest catàleg s'inclouen tres articles de nova redacció sobre l'obra dels autors **Miguel Andrés, Noemi Sjöberg i Francesc Torres**, escrits, respectivament, per **María Castillo García, Idoia Hormaza de Prada i Montse Frisach**.

AUTORETRATS

El festival encarrega a cada autor la realització d'una obra original amb el tema comú de l'autoretrat. Aquestes peces de nova creació, a més de presentar-se com a complement destacat en les seves respectives projeccions monogràfiques, s'estrenen conjuntament en la sessió inaugural, amb la presència dels autors **Miguel Andrés, Noemi Sjöberg i Francesc Torres** i amb diàleg obert al públic.

Els autoretrats de totes les edicions del festival també es poden visionar dins de la secció REFLUX de vídeo a la carta.

REFLUX

Servei de vídeo a la carta amb la finalitat de poder visionar íntegrament l'obra dels autors centrals d'aquesta edició i la totalitat dels autoretrats realitzats en totes les edicions del festival des del 2005 al 2020.

INFLUX — PÀG. 27

En aquesta secció es promouen les relacions del vídeo amb altres disciplines artístiques. Com a acte inaugural presentem l'actuació de **Cris Blanco** amb l'espectacle *El agitador vórtex (versión Reduccion especial Flux)*.

FLUX MUT — PÀG. 28

Videoinstal·lació silenciosa encarregada pel festival a **Joan Leandre**, que presenta *Ombres entre Esferes Subtils*.

FLUX VIDEOCAPSA — PÀG. 29

Videoinstal·lació col·lectiva on s'experimenta amb formats alternatius de presentació de les obres videogràfiques, integrada per deu vídeos dels autors **Francesc Abad, Iñaki Álvarez, Juan Bufill, Carles Congost, Ramon Guimaraes, Benton C Bainbridge & Barbara Held, Enrique La fuente, Núria Manso, Carlos Pina & Gari, Mana Salehi**. Cada vídeo està col·locat dins d'una capsula, fixada damunt un suport. Per veure el vídeo, l'espectador/a ha d'obrir la capsula i posar-se els auriculars. El vídeo es mostra en loop en una petita pantalla LCD, en pla horitzontal.

Els vídeos tenen una durada aproximada de 5 minuts, a fi que en menys d'una hora es puguin veure les deu obres.

COVIDeo. REFLEXIONS AUDIOVISUALS EN TEMPS DE TAPAR BOQUES — PÀG. 32

Aquest any hem incorporat una nova secció amb les obres que 26 autores i autors han realitzat des del mes de març, des que va començar el confinament, el temps de tapar boques de manera explícita i descarada, amb mascaretes i amb vulneració de drets i llibertats.

Són dues sessions on projectem vídeos d'**Albert Alcoz, Nora Anca-rola, Miguel Andrés, Carolina Cabrerizo, Elena Ferrer, Lalo García / Raimon Lorda, Kikol Grau, Javier Guerra, Ramon Guimaraes, Miguel Jordà, Violeta Kokopelli, Kònic Thtr, Francesca Llopis, Elisabet Mabres, Núria Manso, Gonzalo Marcuzzi, Jordi Mitjà, Jorge Pérez Aldana, Félix Pérez-Hita, Rrose Present, Diana Rangel, Ana Rodríguez León, Noemi Sjöberg, Jacobo Sucari, Jordi Teixidó i Ulrich Weitzel.**

FLUX CLUB — PÀG. 35

Sessions periòdiques quinzenals, amb projeccions i videoperformances, que amplifiquen el festival des del punt de vista dels seus continguts i que estenen el seu període d'acció més enllà dels dies dedicats estrictament al festival. Estan complementades amb col·loquis que ofereixen al públic la possibilitat del contacte directe amb els videocreadors. La intenció és poder acollir altres tipus de sessions, no necessàriament monogràfiques, obertes a tot el que està passant en el camp del vídeo a la ciutat: sessions col·lectives dedicades a autors emergents, a videopoesia o videodansa, a estudiants d'imatge, a videoperformances de petit format, etc. És a dir, crear un club de vídeo que, amb la màxima flexibilitat, reflecteixi la vitalitat del vídeo de creació de la nostra ciutat i en sigui una plataforma de difusió. Les sessions han tingut lloc de febrer a desembre a l'Antic Teatre.

HABITUAL VIDEO TEAM

Equip videogràfic format des del 1991 per Josep M. Jordana i Lis Costa, constituït en associació el 2005. Es tracta d'una associació sense ànim de lucre que té com a objectiu principal la promoció de tot tipus d'activitats relacionades amb les arts audiovisuals i concretament amb la videocreació.

Una branca fonamental de la seva feina és la documentació videogràfica (gravació i edició) d'esdeveniments culturals generalment de petit format com concerts, poesia, performances o espectacles teatrals. Des del 2012, posa en marxa el projecte SUMMA, amb la finalitat de convertir aquest patrimoni audiovisual en un arxiu videogràfic on line d'accés públic i gratuït.

Una altra branca de les seves activitats és l'organització de festivals, cicles i mostres de vídeo, com el festival de vídeo d'autor FLUX, les mostres sobre videopoesia catalana i el festival d'arts escèniques audiovisuals INFLUX. Ha publicat els catàlegs del festival FLUX del 2005 al 2019, acompanyats dels corresponents dvds *Autoretrats* fins al 2017. També ha publicat, en col·laboració amb propost.org, el dvd recull de poesia experimental *PEVB. Poesia en viu a Barcelona 1991-2003* (2004) i el dvd triple *Proposta 2000-2004. Festival internacional de poesies + polipoesies* (2006).

habitualvideoteam.org
summa-hvt.org
influxfestival.org

— *PROJECCIONS*
MONOGRÀFIQUES

MIGUEL ANDRÉS — *RORSCHACH*

MIGUEL ANDRÉS

miguelandres.com

Performer i artista visual espanyol nascut a Yecla (Múrcia, 1982). El seu treball se centra en l'experimentació amb el performance art i el videoart i exposa la corporalitat com a eix central de les seves investigacions.

La seva obra destaca per un marcat caràcter crític amb la societat contemporània, especialment amb el capitalisme i la societat de consum. Amb el seu treball busca despertar consciències i aspira a un món en el qual la justícia social i els drets humans siguin una realitat, cosa que el converteix en un artista compromès amb l'activisme sociopolític.

La seva peça *System* ha estat projectada en múltiples conferències de Joan Fontcuberta, exhibida en desenes de festivals i institucions i ha rebut diversos premis i mencions.

L'obra de Miguel Andrés forma part de la col·lecció permanent de l'MACVAC i de la Col·lecció d'Art *Censored* de Tatxo Benet. Ha realitzat exposicions individuals com la presentada a l'Institut d'Estudis Ilerdencs i ha participat en nombrosos festivals i presentat la seva obra en institucions com ara el MACBA -Museu d'Art Contemporani de Barcelona- Convent dels Àngels, Arts Santa Mònica i Palau de la Virreina a Barcelona, Musée de l'Elysée a Lausanne, Palazzo Albrizzi i Palazzo Ca 'Zanardi a Venècia, Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma, New Media Arts Festival IVAHM [la Neomudéjar] a Madrid, Digital Flows [MACT / CACT Museum and Center of Contemporary Art of Ticino] a Bellinzona, entre d'altres.

La seva obra ha estat adquirida per col·leccionistes privats d'Espanya, Àustria, EUA, Canadà, Itàlia, Bèlgica, Alemanya i Suïssa. També ha rebut diversos premis com el Premi Embarrat-IEI a l'Embarrat Festival de Tàrraga, el 2n premi de videoart al Festival Ull Nu'16 a Andorra la Vella, el 2n premi al VII Premio de Videoarte del Ayuntamiento de Astillero (Cantàbria) i mencions especials com la del jurat de FIVA Festival Internacional de Videoarte a Buenos Aires.

SELECCIÓ DE VÍDEOS — PER A PROJECCIÓ

AUTOREVERSE VOL. 1

2011_3:10 MIN

El Temps em va prendre com a ostatge. Em va empresonar i em va usar al seu gust, com si es tractés d'una titella. Però jo volia escapar. Llavors em vaig adonar que l'única manera de ser lliure era no aferrant-me al Temps.

SOLO

2012_3:27 MIN

Sol (del llatí *solus*).

1. adj. Únic en la seva espècie.
2. adj. Que està sense cap altra cosa o que es mira separat de la cosa.
3. adj. Dit d'una persona: sense companyia.
4. adj. Que no té qui l'empari, socorri o consoli en les seves necessitats o afliccions.
9. m. Mús. Composició o part d'una composició que canta o toca una persona sola.

Dos conceptes completament diferents. Dos parells de mans alienes les unes de les altres.

Sense més empara que el seu propi Pianista i Onanista, s'enfronten a la solitud per separat. D'aquesta manera estrenyen les seves mans en la distància per fer un "solo".

RORSCHACH

2014_3:55 MIN

"El test de Rorschach és una tècnica i mètode projectiu de psicodiagnòstic creat per Hermann Rorschach. Consisteix en una sèrie de 10 làmines que presenten taques de tinta, les quals es caracteritzen per la seva ambigüitat i falta d'estructuració. Les imatges tenen una simetria bilateral, que prové de la forma en què originalment es van construir: doblegant un full de paper per la meitat, amb una taca de tinta al mig."

De vegades l'art sembla no tenir sentit. L'artista pot generar els seus raonaments conceptuals, però és l'espectador qui en última instància dóna sentit a l'obra creant un diàleg entre tots dos.

En aquesta peça l'artista només tracta de trobar-se a si mateix a través de les taques de tinta que esbossa amb el seu cos. Amb ajuda de la simetria crea formes suggerents que donen peu a múltiples interpretacions, tal com va fer Rorschach amb les seves fitxes el 1921. Tan sols cal un espectador que acabi de donar sentit a aquestes figures.

SYSTEM

2014_4:49 MIN

Sistema

— un grup o conjunt d'elements interrelacionats, interdependents, o que interactuen, formant una entitat col·lectiva.

— qualsevol esquema de classificació o disposició.

— un mètode o complex de mètodes.

— un punt de vista que la doctrina utilitza per interpretar una branca del coneixement.

— el sistema ⇒ (sovint del capital) la societat vista com un entorn per explotar, restringir i reprimir individus.

— sistema operatiu ⇒ una col·lecció de programari que gestiona els recursos de maquinari de l'ordinador i proporciona serveis comuns als programes informàtics.

Tot sistema necessita unes bases establertes que el sustentin i n'evitin el col·lapse. Sens dubte el sistema socioeconòmic que empara els humans no està exempt d'aquestes regles. Per a un correcte funcionament cal programar els terminals / individus amb les nocions bàsiques de funcionament. Les normes socials i la religió són només algunes, ja que qualsevol estímul rebut de l'exterior és assimilat com a propi. Aquesta peça pretén ser una al·legoria digital (al més pur estil de segle xx) de com El Sistema insereix en nosaltres les pautes bàsiques per a la seva perpetuació, essent els propis individus els que en defensen les bases, el seu Sistema.

INCOMPLETE

2015_5:50 MIN

incomplet, ta

adj. No complet, defectuós, imperfecte.

Voldria parlar sobre l'anhel, aquesta sensació que fa sentir-se incomplet o que alguna cosa falta, sense saber què. És com si al trencaclosques de la felicitat li faltés una peça. L'anhel ens impulsa a buscar i intentar aconseguir els nostres objectius, però al mateix temps pot desembocar en un estat de malenconia i ansietat per no poder gaudir d'allò a què s'aspira. *Incomplete* és un petit assaig sobre aquesta sensació, la set de sentir-se incomplet, l'amputació de l'ànima.

DUST WE ARE (SHORT VERSION)

2015_10:12 MIN

Una nebulosa còsmica pareix una estrella. Aquesta, al seu torn, dona a llum nous elements des de les seves entranyes, que al seu torn donaran pas a la vida. Tota aquesta vida que va existir, existeix i existirà està formada per la mateixa pols d'estrelles que es va crear fa eons.

Tal com va enunciar amb molta brillantor Carl Sagan: "Som pols d'estrelles".

CUM DEDERIT

2015_6:58 MIN

Cum. Del llatí: a) cum: amb (preposició); b) cum: quan, com, al... (subordinant).

De l'anglès: a) combinat amb; també usat per descriure coses amb una naturalesa o funció dual; b) líquid blanc i espès que conté els espermatozoides i que és ejaculat pel tracte genital masculí.

Dederit. Del llatí "do, das, dare, dedī, datum": donar (verb). Perfet [3ª persona singular futur perfet, indicatiu, activa, 3ª persona singular pretèrit perfet, subjuntiu, activa].

Els poders místics de Príap, déu menor de la fertilitat en l'antiga Grècia, s'han vist desbordats. Com una cerimònia ancestral, la fertilitat que emana de les seves entranyes ha elevat el nivell de població mundial fins a unes cotes mai vistes fins ara.

El creixement exponencial de la població humana només es pot entendre gràcies a l'agricultura intensiva, que s'està desenvolupant des de l'últim segle. Però amb més de 7.000 milions d'habitants el nostre planeta sembla estar patint els efectes d'una plaga incontrolada.

GOLDEN FOUNTAIN

2015_8:33 MIN

"Els he tirat a la cara l'ampoller i l'orinal i ara els admiren per la seva bellesa estètica". Marcel Duchamp

Fer l'obra va deixar de ser necessari des que Duchamp proposés els seus primers *ready-mades*. Qualsevol objecte tret de context podia convertir-se en art. Objectes quotidians, vulgars, que s'eleven a un estatus especial a l'emprar-se en una manifestació artística. Però aquest art necessita una infraestructura per existir.

L'art s'ha convertit en un objecte de luxe que alimenta un mercat voraç, assedegat de novetats, i que dona valor als objectes mitjançant la retòrica. Els diners són la veritable filosofia de l'art que anomenem contemporani.

Afortunadament l'art no ha mort, ja que la producció és massiva i l'obsolescència de les obres aclaparadora. En aquest punt és inevitable fer-se la mateixa pregunta que Duchamp un segle després de presentar la seva emblemàtica obra: què considerem art?

RIBBON

2016_1 MIN_VIDEOPERFORMANCE

El VIH ha passat de ser una malaltia mortal a una de controlable amb bona qualitat de vida i pronòstic favorable. Sí, als països rics, perquè en els pobres la gent segueix morint de sida. Fem un brindis per aquests morts que la Big Pharma deixa pel camí amb el bloqueig de medicaments a través del sistema de patents. Brindem també pels seus grans beneficis i després posem-nos un llaç vermell.

CUERPOS INDETECTABLES

2017_4:43 MIN_REGISTRE DE PERFORMANCE

El VIH és una malaltia crònica que amb la supervisió i el tractament adequats no revesteix gaire gravetat. Les persones seropositives en tractament i amb càrrega viral indetectable no transmeten el virus. No obstant això, la nostra societat segueix invisibilitzant les persones seropositives sota l'estigma i el tabú. Es converteixen així en "cossos indetectables". Aquesta acció va servir per fer públic el meu estat serològic: VIH+

EL INVIOLABLE

2018_2:32 MIN_VIDEOPERFORMANCE

L'article 56.3 de la Constitució espanyola dicta que "La persona del Rei és inviolable i no està subjecta a responsabilitat". Aquest fet comporta que el principi bàsic d'igualtat de tota democràcia se'n vagi en orris.

HIV REJECTED (SHORT VERSION)

2019_4 MIN_VIDEOPERFORMANCE

Mentre el VIH s'ha convertit en els últims anys en una patologia controlada que no és greu i infinitat d'estudis demostren que el tractament efectiu fa que les persones portadores no transmetin el virus, la societat s'ha quedat endarrerida. L'estigma continua entre els nostres cossos seropositius i amb ell, el rebuig. Els cossos seropositius s'enfronten al rebuig en cada interacció personal quan aquest estatut és o hauria de ser revelat. Això porta les persones VIH+ a viure amb angonya la seva condició de seropositivitat, a l'ocultació i a la por.

Però aquesta discriminació no només es queda en el pla personal. Segons un estudi de la Clínica Legal de la Facultat de Dret de la Universitat d'Alcalá i CESIDA, durant l'any 2015 la majoria dels casos de discriminació a què es van enfrontar les persones seropositives a Espanya van ser: l'accés als llocs de treball públics (Forces de Seguretat de l'Estat); l'accés a serveis (contractació d'assegurances i serveis privats); la confidencialitat de les dades personals i la vulneració del dret a la intimitat (revelació de l'estatus serològic i submissió a la prova de VIH).

Encara queda molt per fer perquè els cossos seropositius no siguin marcats amb un "rebutjat".

AUTORETRAT

LA FLEXIÓN DEL YO

2020_5 MIN

Entre el somni i la realitat. Visc en el meu cap i somio en el món real. Trepitjo el terra quasi sense trepitjar-lo. Penso el món quasi sense voler mirar-lo.

Indolència, desànim, depressió, inexistència, lluita, renéixer. El cicle comença i acaba; comença, es flexiona i reflexiona per tornar a començar.

Pensaments, pensaments, pensaments, dolor. Pensaments i després dolor, o dolor d'existir. La meua consciència és dolor.

Un petit raig de llum, una esperança, una visió de futur quasi en color.

Una acció i un pensament. El pensament es torna acció. Dolor i després pau. Dolor i després performance. Performance i després pau.

Després, tot es torna a flexionar i així el principi comença pel final.

DESPERTAR CONCIENCIAS MIGUEL ANDRÉS. EL CUERPO CON VOZ.

— MARÍA CASTILLO GARCÍA

¿Empezar por el principio o por el final? Introducirse en el universo de Miguel Andrés significa realizar un viaje extraordinario donde no existe ni principio ni final, sino una constante. El valor de una magnitud física con signos vitales de algunos pensamientos de Nietzsche, como los que plasmaba en *Así habló Zaratustra* “¡Yo no voy por vuestro camino, despreciadores del cuerpo!”¹. El carácter de Diógenes de Sinope quien criticaba el orden y la moral de su época y una esencia nihilista tal y como Iván Turguénev la describe: “Nihilista es la persona que no se inclina ante ninguna autoridad, que no acepta ningún principio como artículo de fe”². Miguel Andrés da vida a la reivindicación, a la reflexión, a la crítica: es un incesante acto de voz que emana de todo el cuerpo.

Comenzaremos, solo por la facilidad implícita en una lectura cronológica, por el final, que no deja de ser el principio. Por la obra más actual de Miguel Andrés de las que se exhiben en el 20 aniversario de la programación de Flux.

HIV Rejected es sin duda una de las obras que concentra los fundamentos que definen la trayectoria de Miguel Andrés. La canalización de una realidad objeto de controversia en sociedades establecidas, la transformación de esa realidad en su mente para expresarla a través de un lenguaje artístico interpretado por su cuerpo, con una finalidad esencial: que la obra incite a la reflexión. En el caso de este videoarte, y como sucede a menudo en las piezas de Miguel Andrés, es una reflexión sobre las injusticias. *HIV Rejected* nos habla sobre el VIH, uno de los grandes temas del artista. Esta obra en particular se centra en el rechazo que sufren las personas seropositivas más allá del ámbito personal.

“Mientras el VIH se ha convertido en los últimos años en una patología controlada que no reviste gravedad e infinidad de estudios demuestran que el tratamiento efectivo hace que las personas portadoras no transmitan el virus, la sociedad se ha quedado rezagada. El

estigma sigue entre nuestros cuerpos seropositivos y con él, el rechazo. Los cuerpos seropositivos se enfrentan al rechazo en cada interacción personal cuando este estatus es o debería ser revelado. Esto lleva a las personas VIH+ a vivir con angustia su condición de seropositividad, al ocultamiento y al miedo. Pero esta discriminación no solo se queda en el plano personal. Según un estudio de la Clínica Legal de la Facultad de Derecho de la Universidad de Alcalá y CESIDA durante el año 2015 la mayoría de los casos de discriminación a los que se enfrentan las personas seropositivas en España son: el acceso a los empleos públicos (Fuerzas de Seguridad del Estado); el acceso a servicios (contratación de seguros y servicios privados); la confidencialidad de los datos personales y la vulneración del derecho a la intimidad (revelación del estatus serológico y sometimiento a la prueba del VIH).” Miguel Andrés.

HIV Rejected (2019), *I'm not a red ribbon* (2018), *Cuerpos Indetectables* (2017) y *Ribbon* (2016), son todas ellas acciones performativas con diversos trasfondos y un mismo protagonista: el VIH. Luchar contra la estigmatización de las personas seropositivas es un firme y fiel propósito del artista. Cabe destacar su *live performance* *Cuerpos Indetectables*, en la edición de 2017 de Marte –Feria de Arte Contemporáneo de Castellón–. Acción que sirvió para hacer público ante la atenta mirada de los asistentes su estado serológico: VIH+

Miguel Andrés hace de su cuerpo un arma de activismo social y político. Un emisor que da voz a problemáticas necesitadas de ser visibilizadas, reflexionadas y resueltas. Como canales más habituales: la performance y el videoarte; el objetivo: despertar conciencias.

“El artículo 56.3 de la Constitución española dicta que ‘La persona del Rey es inviolable y no está sujeta a responsabilidad’. Este hecho hace que el principio básico de igualdad de toda democracia se vaya al traste”. Así define Miguel Andrés *El inviolable* (2018), videoperformance que realizaba hace unos años, aunque pudiera parecer ayer.

De igual modo que en *El inviolable*, Miguel Andrés pone entre las cuerdas al sistema y a la sociedad española en *La hostia* (2018), la misma táctica recae sobre Europa y la religión. “Parece no tener sentido que en un estado aconfesional sus ciudadanos tengan que verse enjuiciados por ofensas a los sentimientos religiosos. Esto pasa en la España europea y es la hostia.” Miguel Andrés.

El territorio se expande y la religión vuelve a la obra del artista. Miguel Andrés trabaja ideas muy concretas y les otorga el poder de las historias universales que nos interpelan a todos, dilemas del mundo, derechos humanos, cuestiones y violencias que condicionan la vida.

Sucede en *Democracia* (2018) y *Radicalization* (2018). La primera pone en tela de juicio el papel que juegan los ciudadanos en el ejercicio de votar y el sistema democrático. La segunda es una pieza de videoarte en la que investiga sobre los motores de radicalización en los jóvenes occidentales de origen musulmán y como la exclusión de este colectivo en países de occidente genera individuos vulnerables a las promesas del califato islámico.

Oliviero Toscani, afirma que: “Si el arte no provoca, no es arte. Para mí provocar es darle a alguien la posibilidad de que vea las cosas de una manera diferente. Provocar es un signo de generosidad”³.

Estar escribiendo sobre Miguel Andrés y que en mi mente resuena esta cita que un día verbalizaba Toscani en una entrevista tiene que ver con la relación que se genera entre causa y efecto. Las obras de Miguel Andrés provocan, son obras de arte. Toscani además se aparece al pensar en Miguel Andrés, no solo por lo provocativo de las obras de ambos, sino por su inmensa capacidad de conceptualización y síntesis. Ideas eficientes narradas desde un extraordinario potencial creativo, mensajes directos desarrollados en imágenes impactantes. Mientras llevo a cabo el ejercicio de redactar este párrafo intuyo signos de un cierto paralelismo entre ambos artistas, como si de una cualidad gremial se tratara. El uno fotógrafo y el otro performer, y ambos directores de arte en el sector de la publicidad, profesión que ejercieron en un momento de sus vidas.

La investigación es otro de los grandes ejercicios que Miguel Andrés realiza para el desarrollo de sus obras durante toda su trayectoria, ya que es un elemento fundamental de su proceso creativo.

Hay un momento especial en la carrera del artista que le otorgó la primera oportunidad de investigar con el soporte de una institución. En 2014 gana el premio Embarrat-IEI, que le permitió presentar *UNTITLED Exhibition(ism)* en 2015, proyecto subvencionado por el Institut d’Estudis Ilerdencs (IEI), perteneciente a la Diputació de Lleida, y comisariado por Anselm Ros. Todas las piezas de dicho proyecto fueron realizadas en la residencia artística llevada a cabo en Fabra i Coats –Fàbrica de creació de l’Ajuntament de Barcelona–. Es primordial mencionar que la Diputació de Lleida censuró hasta en tres ocasiones el cartel que anunciaba la muestra, coartando así la libertad de expresión del artista. Un hecho que trascendió a los medios y que incentivó que hoy en día la pieza censurada sea parte de la Colección de Arte *Censored* de Tatxo Benet.

La residencia duró un año, lo que hizo del período 2014-15 una época especialmente prolífica. Vieron la luz trabajos que destacan el profundo afán investigador del artista y su don para exponer los resultados en forma de obra de arte. Piezas donde se hace evidente el bagaje cultural de Miguel Andrés, su capacidad para introducir de forma efectiva recursos creativos de otras disciplinas artísticas como la música o la fotografía y transmitir mensajes perfectamente elaborados a partir de estéticas sublimes. Es el caso de las obras de videoarte como *Dust we are* (2015), en la que Miguel es capaz de poetizar visualmente el brillante enunciado de Carl Sagan “Somos polvo de estrellas” o *Incomplete* (2015), en la que nos habla del sentimiento de soledad. También es capaz de evocar los poderes místicos de Príapo –dios menor de la fertilidad en la antigua Grecia– para reflexionar sobre la superpoblación mundial y la agricultura intensiva en *Cum Dederit* (2015) y de llevarnos cien años atrás con *Golden Fountain* (2015) para recordarnos los *ready-mades* de Duchamp y volver a la gran cuestión: ¿qué consideramos arte?

El plano estético es muy importante en la obra del artista, como me confesaba en algunas de nuestras muchas horas de tertulia. La metáfora es su figura favorita para trabajar el desarrollo visual de sus piezas. La intención es que cada uno de sus trabajos sea único, con su propia forma, lo que le permite la búsqueda de nuevos formatos y nuevas líneas de investigación.

La estética, aunque importante, no conforma uno de los aspectos más esenciales en las obras de Miguel Andrés. Sí lo es la creación de imágenes impactantes y el uso del cuerpo como un emisor que no permite al espectador practicar la indiferencia. Esto hace que cada una de sus obras sea “una apertura interpretativa que exige del público una intervención productiva: completar aquello que no ha sido clausurado mediante actos de libertad consciente”⁴, como diría Umberto Eco; una constante, despertar conciencias, como diría yo; o evocar pensamientos, como diría el artista Daniel Hernández.

“Quien conozca el trabajo de Miguel Andrés debe estar acostumbrado a re-pensarse, ya que pertenece a una sub-categoría de artistas que realizan su trabajo con la idea y el concepto como materia prima para su obra. Para el artista el valor de sus piezas reside en la resignificación de los objetos, las acciones o de ciertos parámetros preestablecidos. Es la tormenta perfecta, dado que este tipo de piezas evocan pensamientos y es ahí donde, en mi opinión, el arte cumple su función fuera de lo estético o el placer visual”⁵. Daniel Hernández.

La consecución del premio de Embarrat-IEI supuso el salto a los grandes museos y festivales, la presencia habitual en galerías de arte y la internacionalización de su trayectoria. Este pistoletazo de salida tiene lugar en 2014, provocado por una de sus obras de videoarte más emblemáticas *System* (2014), que en palabras del artista presenta «como una alegoría digital (al más puro estilo del siglo XXI) de cómo El Sistema inserta en nosotros las pautas básicas para la perpetuación del mismo. Siendo los propios individuos los que defienden las bases de este, su Sistema».

Del mismo año es *Rorschach* (2014). En esta pieza el artista tan solo trata de encontrarse a sí mismo a través de las manchas de tinta que parece bosquejar con su cuerpo. Con ayuda de la simetría y la superposición crea formas sugerentes que dan pie a múltiples interpretaciones, al igual que hizo Rorschach con sus fichas en 1921. La interpelación del espectador no desaparece, serán precisamente ellos quienes terminen de dar sentido a esas figuras y a la obra.

La obra de Miguel Andrés ha sido exhibida en numerosos festivales e instituciones tales como el Musée de l'Elysée en Lausanne, Photo Meeting Barcelona [Palacio de la Virreina] y CENDEAC Murcia dentro

de conferencias de Joan Fontcuberta, Institut d'Estudis Ilerdencs, Future Identities [Palazzo Albrizzi y Palazzo Ca' Zanardi] en Venecia, Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma, New Media Arts Festival IVAHM [Centro de Artes de Vanguardia La Neomudéjar] en Madrid, Flux 2015 [Arts Santa Mònica] en Barcelona, Digital Flows [MACT/CACT Museum and Center of Contemporary Art of Ticino] en Bellinzona, entre otros; es uno de los artistas fetiche de la galería de arte Escalera de Incendios. Su obra ha sido adquirida por coleccionistas a nivel internacional y forma parte de la colección permanente del MACVAC (Museu d'Art Contemporani Vicente Aguilera Cerni).

Así mismo ha recibido diversos premios y menciones, como la ya explicada Embarrat-IEI en el Embarrat Festival, el 2º premio de videoarte en el Festival Ull Nu'16 de Andorra, mención especial del jurado en FIVA Festival Internacional de videoarte en Buenos Aires y el 2º premio en VII Premio de videoarte del Ayuntamiento de Astillero en Cantabria. Hoy en día, además de continuar con su trayectoria artística, es el director y fundador de Performance Art School, la primera escuela en territorio español dedicada por completo al performance y que se inauguró durante la 5ª edición del festival Young Gallery Weekend.

Fue en Young Gallery Weekend, festival que dirijo, donde Miguel Andrés estrenó *¡Eh, tú! ¡Maricón!* (2019), un *live performance* y acción de denuncia a los ataques homófobos. Obra que clausuró YPA (Young Performance Art), la sección de performance del festival de la que el propio artista fue comisario.

Los asuntos LGTBI son protagonistas asiduos de las obras de Miguel Andrés. La mayoría de sus piezas relacionadas con la identidad, el género y la sexualidad están orientadas a infundir tolerancia y el merecido respeto al colectivo al que el propio artista pertenece, de esta esencia está impregnada la pieza *¡Eh, tú! ¡Maricón!* La perspectiva es otra en *Solo quiero tu leche* (2020), un caso bastante particular que dice mucho de la valentía del artista a la hora de afrontar las temáticas de sus obras.

Solo quiero tu leche (2020) es una de las obras más recientes de Miguel Andrés, un *live performance* que tuvo lugar en el Convent dels Àngels, sede del MACBA –Museo de Arte Contemporáneo de Barcelona–. Esta pieza pone de manifiesto la cosificación a través de un uso

hipersexualizado de las relaciones entre hombres que tienen sexo con otros hombres (HSH). Para ello estuvo una semana recopilando semen de voluntarios que contactó a través de aplicaciones de contactos.

La sexualidad y el sexo están presentes en más de una ocasión y desde diversas vertientes en las obras de Miguel Andrés. Es lo que sucede en su pieza de videoarte *Solo* (2012). Y así nos acercamos al año en el que personalmente descubrí a Miguel Andrés, al año de *Autoreverse* (2011) y que el propio artista resume así “El Tiempo me

tomó como rehén. Me aprisionó y me usó a su antojo, como si de una marioneta se tratara. Pero yo quería escapar. Entonces me di cuenta de que la única manera de ser libre era no aferrándome al Tiempo”.

Autoreverse es la última pieza enumerada en este discurso, la que un día me llevó hasta él y la que abre la muestra de Miguel Andrés como uno de los artistas centrales de Flux Festival en esta edición. *Autoreverse* trata uno de los grandes temas de la humanidad, ser libre, que al final es el principio, por el cual Miguel Andrés ha elegido el arte.

MARÍA CASTILLO GARCÍA és codirectora de Recwind Creative Studio des del qual centralitza el desenvolupament de projectes creatius, la gestió cultural i el comissariat especialitzat en art contemporani i cultura digital.

1. NIETZSCHE, F. (2005): *Así habló Zaratustra. Un libro para todos y para nadie*. Madrid: Alianza, p. 60.
2. TURGUÉNEV, I. (2004): *Padres e hijos*. Madrid: Ed. Bela Martinova, Letras Universales. Cátedra.
3. TOSCANI, O. (2010): Entrevista para RTVE realizada por la periodista Sonsoles Mayorga.
4. ECO, U. (1985): *Obra abierta*. Barcelona: Ed. Planeta, p. 34.
5. HERNANDEZ, D. (2020): Sobre *Solo quiero tu leche* obra de Miguel Andrés.

NOEMI SJÖBERG

noemisjoberg@gmail.com noemisjoberg.com

Noemi Sjöberg (1978) és hispanosueca; va néixer a Madrid i va créixer entre París i Estocolm. Actualment resideix a Barcelona. Treballa amb el videoart, la instal·lació, la fotografia i l'art públic. Es va formar i va obtenir el Màster en videoart a L'École Supérieure d'Art d'Aix en Provence (França).

Utilitza el vídeo per observar i posar en perspectiva la realitat que l'envolta, sempre buscant qüestionar l'ordinari. Ha realitzat nombroses residències d'artista i filmat en diversos països com Turquia, Japó, l'Iran, EUA, el Marroc, Egipte, l'Índia, la Xina o Mongòlia.

Per ella viatjar no és només desplaçar-se físicament d'un lloc a un altre, sinó enfrontar-se a una realitat aliena on els seus sentits s'aguditzen, i l'obliguen a estar en un estat de profunda observació. Lluny de l'exotisme, viatjar és un instrument per interpretar el món. El viatge aquí és un mecanisme que permet a l'artista situar-se en un espai intermedi, on els codis propis i els del lloc visitat es confonen. L'artista es desfà de certs marcs culturals i conceptuals per situar-se en un espai on es fonen el real i l'irreal, el privat i el públic, l'ordinari i l'extraordinari. Allunyar-se per veure més a prop.

Tres eixos són centrals en la seva obra: la condició humana a mesura que passa el temps, la percepció alterada de la realitat i la immersió sensorial. Tant en les seves instal·lacions com en els seus vídeos, convida que el públic construeixi la seva pròpia narrativa i es deixi portar per seqüències d'imatges i sons.

El seu treball es mostra tant en museus com galeries i festivals de vídeo i cinema, com IFFR Rotterdam (Països Baixos), Rooftop Films Nova York (EUA), Centre d'Art la Panera (Lleida, Espanya), Färgfabriken Norr (Suècia), MACRO Testaccio (Itàlia), Film Festival Oberhausen (Alemanya), WRO Biennale (Polònia). De novembre a desembre del 2020 presenta la seva darrera exposició individual *Cambios de lugar* a la Galería Uxval Gochez, Barcelona (Espanya).

El 2019 va rebre la beca Embellir Paris atorgada per la Ville de Paris, pel seu projecte *Plongeon*, un mural en ceràmica de 80 m² *site specific* i permanent a la riba de Sena, Pont du Garigliano. La seva obra *Parallel Worlds* va ser comissionada per la ciutat d'Estocolm (SL Stockholm, Art Públic); una instal·lació quatre canals al hall de l'estació de metro Skanstull de gener a març de l'any 2020.

SUMMER DAY (DÍA DE VERANO)

2020_4:14 MIN

Un dia d'estiu, dues nenes en un galliner observen, descobreixen i cuiden els animals.

PUBLIC WASH-HOUSE (LAVADERO PÚBLICO)

2020_2:30 MIN

Tres generacions de dones reunides en un safareig públic a Porto, Portugal. Les parpelles s'obren i es tanquen. Records d'un passat dolç i sensual.

GAME FIELDS (CAMPOS DE JUEGO)

2019_3:32 MIN

Música: Pierre Pulisciano

Mentre dues nenes creuen diferents territoris sense cap problema, altres arrisquen la vida intentant creuar-los. Vides amb què juguen els dirigents. L'extrema dreta ha entrat en el tauler polític. Un malson del qual un vol despertar-se i deixar que els nens juguin en pau, en qualsevol terra.

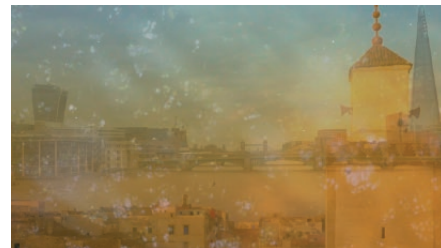

BUBBLES (BURBUJAS)

2018_12:40 MIN

A la plaça Djeema el Fnaa a Marràqueix (Marroc), sobrevolen bombolles i es dispersen entre la massa de persones reunides. La càmera actua com un intrús i desvela diferents situacions protagonitzades per locals i / o estrangers. L'espai de cada individu es posa en contrast i és revelat.

SELECCIÓ DE VÍDEOS — PER A PROJECCIÓ

PARALLEL WORLDS (MUNDOS PARALELOS)

2018_7:39 MIN

Un territori imaginari on les realitats paral·leles, Londres i Essaouira, se superposen i es creuen. Una duplicació d'esdeveniments, tots passant alhora i interactuant. Una visió del món poc probable i distant, però que paradoxalment té lloc dia a dia.

SHADOWS (SOMBRAS)

2017_2:55 MIN

Al port d'Essaouira, uns nens salten mentre els pescadors segueixen amb el seu treball, les dones passen, les gavines volen i les obres de construcció del port continuen. El passat i el futur pròxim es barregen, testimoni d'una transformació. Se'ns transporta a una visió retorçada

de l'escena. Les imatges en blanc i negre i el so potencien la tensió i la dualitat de l'escena: joc i perill, real i irreal.

AS TIME GOES BY (A MEDIDA QUE PASA EL TIEMPO)

2017_1:42 MIN

Tres temps (anys 50, 2003 i 2017), tres pantalles i un sol lloc "Les Arenes de Barcelona". El centre comercial, el lloc abandonat i la plaça de toros. Tres pantalles que permeten diferents visions, la construcció d'un propi muntatge temporal. Un *flashforward* o un *flashback*. A mesura que passa el temps, l'entorn i el suport filmic es van transformant. Hi ha repercussions en la nostra societat, canvis en la nostra cultura. La càmera lenta ens trasllada a un temps diferent: el de la ficció, el de l'irreal. El vídeo ens parla de la mort. De la seva projecció, la seva realitat i el seu futur.

BEIJING

2007_2:46 MIN

Beijing, la capital de la Xina, un país en plena expansió econòmica i uns caminants en pijama que fan les seves compres un dissabte. Un moment de despreocupació, una trobada sorprenent en aquesta gran ciutat immersa en la construcció, la contaminació i el treball en cadena.

INDIA

2009_2:28 MIN

Rostres estrangers, olors, tradicions, paisatges... Tenir un sentiment de no afrontar la realitat. Impressions capturades.

TOKYO

2004_9:04 MIN

Formigó, al llarg, a l'ample, pas a pas / Ni afirmació, ni negació, tot és gris / Cercar, donar i perdre la raó a quilòmetres dels punts de referència / Soledat, por i vertigen se superposen sobre el quotidià / la terra bateja, un tremolor canvia la meua realitat: la vida és aquí.

TEHRAN

2005_5:11 MIN

Aquest vídeo va ser una sorpresa, de gran tendresa i poc comuna. Va passar davant dels meus ulls i la vaig capturar. A l'Iran la gent viu una doble vida. Hi ha un gran abisme entre allò privat i allò públic. Occident sempre mostra una visió negativa dels països islàmics. Una imatge comuna són els conflictes armats. En un dia qualsevol d'hivern a Teheran la neu es converteix en una arma... Editant el vídeo vaig voler accentuar el dualisme guerra - joc. Ràpidament les coses deixen de semblar el que són... Els vels, la imatge gastada, les boles que esclaten com míssils... el tendre es transforma en bèl·lic, la quotidianitat en la imatge d'un règim.

AUTORETRAT

SELF-PORTRAIT (CONTINUOUS CHANGE) (AUTORRETRATO (CAMBIO CONTINUO))

2020_1:48 MIN

Conscient de la meua condició, em qüestiono buscant créixer, sóc part d'un cicle. L'herència del passat i la ressonància del meu present s'escampen cap al futur, sense deixar de crear identitats. Venim del mateix lloc i som un canvi continu.

NOEMI SJÖBERG. PROFUNDO ESTADO DE CONTEMPLACIÓN

— IDOIA HORMAZA DE PRADA

Noemi Sjöberg se ha ido definiendo, desde mediados de los años 2000, como una videoartista del tiempo y de lo múltiple indagando sobre sí misma y sobre su cualidad en el mundo marcada por la pulsión del continuo viaje.

El retrato nunca es “uno”. Cómo ceñirse al “uno” ante un mundo de continuas relaciones, estímulos, movimientos, procesos, multiplicidad de tiempos, lugares, relaciones, generaciones, culturas, situaciones, fuerzas.

La percepción está sujeta por el pensamiento. Nuestra convicción de lo real está parapetada por un conjunto de creencias y valores. El consenso que acota la realidad no deja imaginación ni para la observación activa ni para la apertura a otros cuestionamientos. La normalidad se ajusta a grupos de pertenencia, de afectos al servicio de las ideas. Nuestra existencia sucede en un perímetro de tierras, culturas, identidades, donde prácticamente no queda territorio inexplorado, sin nombre, coordenadas o definición. No existe palmo del planeta que no haya sido horadado por la huella de la razón, del *orden*.

Noemi Sjöberg busca, y encuentra, el intersticio haciendo saltar los nombres y los números por los aires. Explora la intriga del pormenor, nodo menudo en una red de redes, que concentra lo manifiesto de lo sorprendentemente invisible, la elección del foco nunca es ingenua.

Nació en la ciudad de Madrid, desde la que su familia se mudó a París cuando ella apenas contaba con un año de vida y, con el paso de los años, Madrid quedó como una anécdota en la memoria. Mientras en la casa materna se hablaba el castellano, aprendió francés en la escuela. Con trece años fue a vivir a Suecia, país del que su padre es originario, y en el que pasó un período interna. Un nuevo viraje lingüístico y cultural que quedó marcado en las retinas, la situación de una cierta fragilidad ante los nuevos hábitats, traía consigo un recuestionamiento de la condición, los códigos, la tradición: la identidad. El

viaje como accidente primero, se convierte en búsqueda después, es la vía por la que la artista cuestiona y se cuestiona a sí misma, el lance para atravesar una puerta.

Si bien comenzó experimentando con la pintura, su naturaleza bidimensional le hizo sentirse prisionera y no fue hasta que descubrió la versatilidad de la imagen en movimiento, cuando pudo expresar las estructuras cronológicas de lo sensorial. Así como explorar las gradaciones de la dualidad, abriendo su particularidad de opuestos en nociones que coexisten, lo real y lo irreal, la inmediatez y la permanencia, la multiplicidad y la unidad, lo visible y lo invisible.

Las desavenencias y las complicidades de los anversos y reversos son los ingredientes de la emoción, son la chispa del interrogante que se encuentran en el estado del presente continuo que tan bien expresara Bergman. El mismo que transita Sjöberg con su cámara fijándose en la variación mínima del momento extendido, el secreto de los pliegues del tiempo, como en *Autorretrato* (2020).

Esta impronta del cambio y la estabilidad, de la incorporación vital y psicológica de los distintos lugares, establece un punto de partida familiar de sesgo multicultural que se amplía en la frecuencia de las visitas a Marruecos, Japón, India, Francia, China, la lista es larga.

Hallamos en el sucederse de los vídeos de Noemi Sjöberg una metabiografía: las reminiscencias del cine de pura intriga psicológica de Hitchcock, el maestro del suspense. En *Shadows* (2017) un plano general presenta un puerto rodeado de apacibles casas blancas, la mirada estratégica muestra un objetivo. Lo cálido del paisaje zozobra bajo un sol demasiado brillante, el vuelo errático de las gaviotas sin graznidos, invisibles aviones de guerra, la promesa abisal de las negras aguas. El chapuzón infantil en el puerto de Essaouira se acompaña de un motor que cae libre, en picado. Mientras... los trabajadores, los pescadores, las madres, asisten atareados e indolentes al caluroso día.

Noemi Sjöberg tiene la virtud de provocar la duda, la atención inquieta. Sólo la espectadora es consciente del preludio de algún tipo de desastre. Trucos de cámara bien estudiados, sonidos sustitutivos, fugacidades que persisten en la edición videográfica, presentan la contingencia de las posibles derivas.

Derivas permitidas por la plasticidad llevada a los límites por los primeros videoartistas que al igual que Sjöberg entendieron muy pronto que el vídeo les colocaba ante los umbrales de la percepción (India, 2009, *Parallel Worlds*, 2018).

Una pantalla, dos lugares. Una retícula los presenta por separado, la superposición de paisajes urbanos de Essaouira y Londres tiene lugar cuando una niña aparece en un fondo de consistencia acuosa que brinda un ritmo líquido que permite que los *Parallel Worlds* fluyan, tanto el tráfico humano, la cultura, como el arquitectónico, la tradición. La niña puede ser el camino para escapar del idéntico reducto social, del samsara, de la rueda de la fortuna.

La artista no muestra las diferencias sino que se decide por evidenciar las similitudes. Muestra una inclinación por los olvidados, míseros (*Mientras tanto*, 2018), los habitantes de territorios inhóspitos (*Mongolia*, 2006) o urbanizados hasta la saciedad por paralelepípedos grises y los *homeless* (*Tokyo*, 2004), por los niños cuya presencia se va desgranando en *Bubbles* (2018), *Game Fields* (2019), *Public Wash-house* (2020), *Summer Day* (2020), *Parallel Worlds...* Se despierta la misma empatía que tejiera desde los cimientos el cine de Truffaut y Pasolini. La sinceridad de sus vídeos los dota de tangibilidad, son cálidos, cercanos, sacuden.

La cámara y Noemi son una e indagan la esencia. No ven, miran desde el limbo activo y pasivo de la seducción de lo tierno y terrible, lo eterno y lo efímero. La edición es la voz en *off* distorsionada que interroga. El instante acorralado bajo el microscopio desnuda la elocuencia de lo desapercibido.

En *Bubbles* una muchedumbre avanza ajetreada en una plaza. Entre el hervidero de gente que actúa ignorante para la cámara, llama la atención un hombre que vende un juguete para hacer pompas de jabón que sobrevuelan. Un sonido mecánico hace retroceder las acciones dando entrada a micronarrativas. De entre los niños turistas sólo

uno se identifica con otro, mendicante. Podría ser él mismo, pero no *podía* saber que él mismo estuviera en esa situación. Tras el recorrido por las distintas situaciones se vuelve al plano general y ahora es un niño el que intenta vender el juguete.

El juego se ve en ocasiones precoz y forzosamente abandonado en un tablero de adultos. En *Game Fields* se fusionan los dos procedimientos del entretenimiento, uno cínico para ser consumido, otro de vivaz experimentación. El tumulto de imágenes desestructuradas de colores brillantes tiene un impacto alienante, de pesadilla. Una alusión al poder, al anhelo de derribar fronteras y, una vez más, estas fronteras separan inventados contrarios: poderosos y oprimidos, deseo y represión, juego y guerra. Se filtra el cine, el videoarte, se filtra la televisión donde el verdadero criminal es el virtuoso gracias a la tramoya mediática. El sueño de la razón produce monstruos.

Las narraciones psicológicas se ordenan en las imágenes como en nuestros propios pensamientos o en las perturbaciones mentales, no son forzosamente lineales. Hay un interés por la antropología, por la psicología cuyo conocimiento se vio impulsado por las lecturas de Oliver Sacks y Temple Grandin, especializada en el autismo. En la imagen, lo psicológico encuentra sus densidades en los ensayos primeros de Peter Campus, Gary Hill, que tanto desubicaban al espectador, otra de las influencias de Noemi Sjöberg quien tensa tiempo y espacio en conjunto movimiento, casi detenido. Los primeros videoartistas entendieron muy pronto que el vídeo les colocaba ante los umbrales de la percepción, ella identificó el estado de inspiración y creación como un profundo estado de contemplación. Ante estas premisas no queda sino romper con los hilos argumentativos convencionales. El espectador está obligado a detenerse ante la vida que ella atrapa, a abandonar el espacio inmerso en especulaciones.

El *leitmotiv*, es decir, lo recurrente que en su vuelta adquiere distintas significaciones, tiñe toda su trayectoria convirtiéndose en la materia del paso del tiempo, la alteración sensorial, lo interactivo, en lo polifacético del binomio conceptual. Los vídeos se van impregnando sucesivamente de la mirada caleidoscópica de la artista, desordenan toda demarcación visual física en el espacio de la acción. La paleta de giros de cámara, encuadres precisos, *zooms out*, superposiciones,

angulaciones distorsionadas, “expresionistas” señala ella, el grano descomunal de lo borroso, obstruyen la figuración para traslucir nuevas apariencias, ilusiones, transmitir la idea que ella ve.

La buena suerte puede llevar a presenciar lo insólito o puede que lo insólito sea detectar lo *raro*. De pronto, en la calle, la diversión se presenta en el juego del lanzamiento de bolas de nieve. Es inusual que algo así ocurra en un país *Tehran* (2005) con apenas vida pública, en el que el cosmopolitismo se vio truncado por un gobierno eminentemente teocrático. Lo cotidiano se trastorna en el impacto inexorable de una bola. Un episodio que se desliza con la posibilidad de un gesto bélico, el de la explosión.

En la obra de Sjöberg coexiste un tiempo para lo humano y otro para lo atemporal del paisaje, a veces dialogando, en otras ocasiones ocupando dimensiones distintas. Los ríos, todo fluye, *panta rei*, *Besòs River* (2009), *Segre River* (2010), *Fluvià River* (2017). Adentrarse en los misterios de los fluidos supuso una serie de colaboraciones con el artista sonoro Juan Matos Capote. En estas representaciones se recoge un sentimiento dividido entre su condición de exploradora y habitante del

momento. El vídeo es el mejor medio para captar la subjetiva realidad, el documento es trastocado por el lirismo visual.

Las referencias personales que surcan los vídeos, son más o menos explícitas, la materia con la que trabaja no es equiparable a la de los artistas investigadores, ya que no parte exclusivamente de concienzudas tesis. Más bien se va empapando de videoarte, cine, literatura, ensayos, música, que quedan recogidos en la experiencia. Sale intrépida en busca del azar, sintiendo el peso de su cámara y sin trípode, con la sensación de libertad que definía Shigeko Kubota. El conocimiento necesario surge al aire libre o lo hace en la edición, lugar en el que ella misma puede percatarse de algo que no vio. Es una artista de campo.

Entre estas visiones, se halla el deseo de trascender los límites de las posibles posiciones del ser humano con la creación de un arte sumamente sugerente e invitante. Estos cuentos visuales y musicales comparten un lenguaje. Tras el impacto inicial de los primeros presentimientos reconocibles, se abre un nuevo espacio inexplorado, la mirada es estética, poética, política y filosófica.

IDOIA HORMAZA DE PRADA Treballa com a “personal investigador de projecte específic” a la Universidad Complutense de Madrid (UCM), on també desenvolupa la tesi. I en el terreny de la gestió cultural, per a diferents entitats culturals. Escriu i realitza continguts audiovisuals per a diversos mitjans sobre art contemporani.

FRANCESC TORRES

Barcelona, 1948. Artista visual. Viu a París de 1967 a 1969. Es trasllada als Estats Units l'any 1972 (Chicago). El 1974 s'estableix a Nova York on té la residència des d'aleshores. Entre el 1986 i el 1988 viu a Berlín dins d'un programa d'intercanvi acadèmic. Adquireix la nacionalitat estatunidenca el 1989. Des de l'octubre de 2001 és a Barcelona per a una estada indefinida, sense abandonar Nova York.

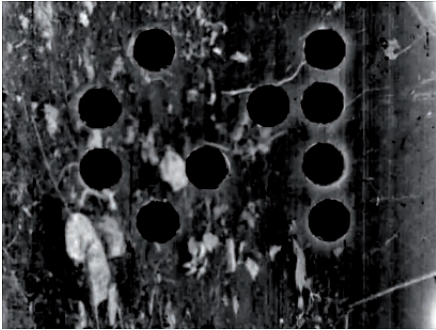
Ha exposat al Whitney Museum of American Art (Nova York), al Museum of Modern Art (Nova York), al Carnegie Institute (Pittsburgh), a Los Angeles Museum of Contemporary Art, a la Nationalgalerie (Berlín), al Stedelijk Museum (Amsterdam), al Rudolfinum de Praga, al Museu Estatal Rus (Sant Petersburg), al Massachusetts Institute of Technology, MIT (Cambridge, Mass.), al Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía (Madrid, retrospectiva), al Museu Guggenheim Bilbao, a la Fundació Joan Miró, a l'Institut Valencià d'Art Modern IVAM (València), al Centre d'Art Santa Mònica (Barcelona), al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA), al Museu Nacional d'Art de Catalunya, (MNAC), etc.

Ha realitzat, treballs permanents en espai públic. És comissari d'exposicions i col·labora amb diverses publicacions i diaris. Ha sigut president de l'Associació d'Artistes Visuals de Catalunya.

El seu treball és a nombroses col·leccions públiques i institucionals arreu del món. Diverses exposicions seves han sigut finançades per la Rockefeller Foundation i la Bohen Foundation de Nova York. Ha rebut, entre altres, el National Endowment for the Arts Individual Artist's Fellowship en quatre ocasions, el New York Council for the Arts Fellowship en dues ocasions, El Massachusetts Council for the Arts and Humanities Fellowship, New York Foundation for the Arts en dues ocasions, la D.A.A.D. del Govern Federal Alemany, el Premi Emil Radok de la Universitat de Praga, el Premi de la Fundación Picasso, i la Fulbright Fellowship d'intercanvi acadèmic. És Premi Nacional d'Arts Plàstiques i d'Arts Visuals de la Generalitat de Catalunya i ha professat la càtedra del Juan Carlos I Center for Spanish Culture and Civilization a la New York University (NYU). Ha representat Catalunya a la Biennial de Venècia de 2013.

SELECCIÓ DE VÍDEOS — PER A PROJECCIÓ

WHAT DOES HISTORY KNOW OF NAIL BITING

(QUÈ EN SAP LA HISTÒRIA DE
MOSSEGAR-SE LES UNGLES)

2015_45 MIN_B/N, COLOR, SO

Realitzat a partir del metratge de Harry Randall, fotògraf i càmera de la Brigada Lincoln (voluntaris americans de les Brigades Internacionals que van lluitar a favor de la República durant la guerra civil) filmat entre 1937 i 1938. Material mostrat amb una mínima intervenció per part de l'artista. Forma part del projecte del mateix títol que inclou el vídeo monocanal, la instal·lació de tres canals més objectes recuperats del front de l'Ebre i un llibre d'artista publicat per l'editorial Polígrafa de Barcelona, tot del 2015.

OLD FLAMES

2015_4:46 MIN_B/N, COLOR, SO

Peça més literària que visual basada en el significat de l'expressió anglosaxona que dona el títol a l'obra. Old flame (antiga flama o flamarada) és com s'anomena un antic amant. El vídeo desenvolupa el tema utilitzant els encenedors descartables llençats al mar que les mareas tornen a terra ferma al cap de molt temps. Fet a la Costa da Morte, Galícia, el 2015.

DESDE EL ACANTILADO

2020_5 MIN LOOP

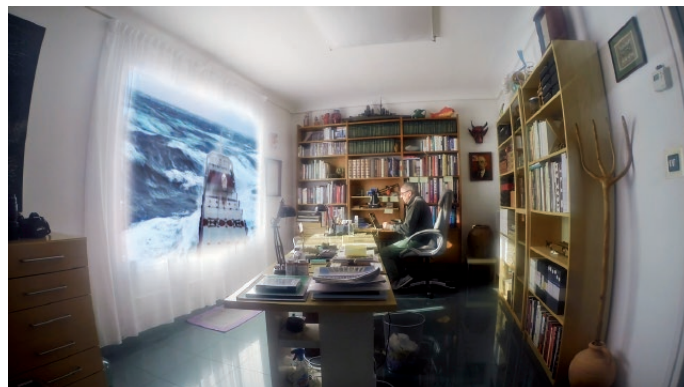
Seqüència reeditada dels flaixos de llum solar produïts pel gir dels penells, per efecte del vent, muntats en les xemeneies de les cases de la petita població de Panchés, Galícia. La reedició fa que els flaixos transmetin la frase "Sàvia és la natura que ens fa morir perquè la vida valgui alguna cosa", en codi Morse. S'indica cada reinici de la transmissió mitjançant una pausa de tres flaixos a la xemeneia de la casa de l'esquerra del marc. Per a projecció en bucle.

(R)EVOLUTION

2015_3:14 MIN

Vídeo minimalista realitzat amb una economia extrema de mitjans, com era normal quan es va iniciar la pràctica fa gairebé mig segle. El contingut simbòlic, en canvi, és complex. Insinua una connexió entre l'evolució biològica (la vida s'origina en l'oceà primigeni i s'expandeix en terra ferma), la presència humana a la qual s'arriba després de milers de milions d'anys (representada per les escombraries) mentre una veu en off recita el primer article de la Constitució dels Estats Units, fruit de la primera revolució de l'Era Revolucionària, i un document informat per la Il·lustració en estat químicament pur. Al final apareix la cara d'un ésser humà (l'autor) que queda congelada en una expressió no massa atractiva.

AUTORETRAT

AUTORETRAT (BARCELONÍ)

2020_11:15 MIN

Autoretrat (barceloní) és el que diu el títol. No és lineal, ni descriptiu, ni naturalista, ni literari, ni poètic. És fragmentari, fractal, esfèric, incomplet, ja que se centra més en el fet d'estar en els llimbs del present a Barcelona que en cap altra cosa (França o Estats Units, per exemple, no hi apareixen). Quan estàs escapant d'un incendi, el passat i el futur tenen poca importància. Malgrat tot, tot és història.

LES APARICIONS I DESAPARICIONS DE FRANCESC TORRES

— MONTSE FRISACH

Entre la boira d'un fragment de pel·lícula en mal estat, rodada durant la Guerra Civil, apareix una mare amb un nadó en braços. Hemingway ens somriu des del més enllà del temps bèl·lic. Un encedor barat d'un sol ús, que amb tota seguretat un pescador va tirar a l'aigua, apareix a la sorra, després de qui sap quants anys. La força del mar l'ha retornat a terra ferma. Aparicions i desaparicions en un cercle de temps i memòria. Espectres que esdevenen reals durant uns segons de metratge.

Hi ha tot un joc d'aparicions i desaparicions en tota l'obra de Francesc Torres (1948) i que en el format a petita escala del vídeo monocanal es fan més presents que mai. Habitualment s'associa l'obra de Francesc Torres amb l'espectacularitat i monumentalitat de les grans videoinstal·lacions. Són obres teatrals i sorolloses, molts cops, en les quals el vídeo és un element més en tota la parafernàlia escenogràfica i escultòrica. Torres ha utilitzat sovint el vídeo i l'obra audiovisual com una eina per construir peces transdisciplinàries de gran voltatge.

La participació de Torres en el festival Flux 2020, però, se centra en alguns dels seus vídeos que tenen una vida independent, al marge de les instal·lacions, realitzats en els darrers cinc anys. Pot semblar que en algun moment, el mateix artista hagi renegat o si més no deixat en un marge el vídeo monocanal. Però després de treballar l'escultura i la performance, el 1973 Torres realitza el seu primer vídeo monocanal, *Elemental Considerations*, a Chicago, en un moment seminal del mitjà. En aquells moments als Estats Units semblava que el vídeo podria tenir una sortida més o menys massiva a través de la televisió, encara que les emissions tinguessin lloc a altes hores de la matinada. Va ser més una il·lusió que una realitat que es mantinguessin en el temps aquest tipus d'emissions.

Finalment, ha estat el museu i l'espai artístic el lloc natural per al videoart. En el cas de Francesc Torres, el vídeo es va acabar integrant

de manera natural a les grans instal·lacions. Com ell mateix reconeix, "és difícil trobar a la meua obra productes purs", però la tria de vídeos seleccionats al Flux demostra que l'univers de Torres no només es desplega en obres expandides. L'univers, sortosament, es concentra també en les petites esferes.

En temps de saturació de la imatge i quan vivim més que mai davant de pantalles que escupen fotos i vídeos a gran velocitat, condemnats a ser esborrats o mai més revisitats, els vídeos de Francesc Torres seleccionats per a aquesta edició del Flux tenen la capacitat de captar un temps en suspensió. Tracten de persones, objectes i moments de la història que, malgrat les dificultats, han romàs. Un art que aposta per la perdurabilitat, contra el silenci i l'ocultació.

És el cas del treball *Què en sap la Història de mossegar-se les ungles* (2015), s'ajusta perfectament al gruixut grup de treballs de Francesc Torres que aborden amb contundència la recuperació de la memòria històrica. Aquesta obra és fruit d'una feliç troballa a la biblioteca Tamiment de la Universitat de Nova York, especialitzada en l'estudi dels moviments sindicals i obrers als Estats Units. Allà Torres va trobar una pel·lícula de 16mm d'una hora de durada filmada per Harry Randall (1915-2012), que amb només 21 anys, va arribar a Espanya l'1 de juliol del 1937 per formar part de la brigada Abraham Lincoln, el contingent de 3.500 soldats dels Estats Units que van lluitar a favor de la causa republicana durant la Guerra Civil. Randall hi anava com a fotògraf i càmera cinematogràfic amb la intenció d'enviar imatges a les agències i revistes internacionals. En canvi, molt del material que Randall va aconseguir filmar mai va veure la llum. Part de les imatges de Randall van dormir durant dècades, per això quan Torres va topar amb elles va saber que s'havia trobat amb una autèntica joia.

El film de Randall mostra, sense so i sense cap narrativa establerta però amb una certa cronologia, la vida quotidiana dels briga-

distes durant el 1937 i el 1938, en un periple que comença a terres castellanes d'Albacete i Guadalajara, continua a Terol i acaba als escenaris de la batalla de l'Ebre. Veiem els soldats afaitant-se, menjant, preparant els canons, banyant-se despullats al riu, embolicant les seves cigarretes i durant la instrucció, però també queden documentades les visites dels oficials o un emocionant moment, situat al poble d'Ambite, prop de Madrid, en el qual apareix Ernest Hemingway, amb l'escriptora i periodista Martha Gellhorn, mirant directament a càmera.

En un acte d'apropiacionisme relatiu, Torres va decidir deixar la pel·lícula pràcticament igual. Afegeix un pròleg filmat per ell durant una reunió de brigadistes veterans a Nova York en la qual intervé el cantant Harry Belafonte que denuncia l'amenaça actual del feixisme arreu. En altres moments, com passa durant l'aparició de Hemingway, inserta imatges actuals dels llocs que apareixen a la filmació. Ho fa també en les escenes de l'arribada dels brigadistes a la ciutat de Terol, molt destrossada. Randall va captar com la gent feia cua per anar a buscar aigua a un camió cisterna a la plaça del Torico. Torres hi ha insertat l'ambient actual de la mateixa plaça, amb els seus comerços i cafeteries. En ple cor de la batalla de l'Ebre, Randall també va filmar els soldats ajudant els pagesos a les vinyes de Gandesa, unes imatges que Torres contrasta amb una verema actual als mateixos terrenys. Aparicions i desaparicions.

L'artista ha afegit banda sonora al film amb la música de piano mecànic i de corda del compositor nord-americà Conlon Nancarrow, que també va ser brigadista i que al seu retorn als Estats Units es va haver d'exiliar a Mèxic fins a la seva mort a causa de la seva afiliació al Partit Comunista.

El suggeridor títol de la peça prové d'una frase de la novel·la *El cero y el infinito*, d'Arthur Koestler, que al·ludeix a com la història acaba deixant de banda els seus protagonistes anònims. Que Hemingway aparegui en aquesta cinta gairebé arqueològica fa gràcia, però en el fons és només una anècdota. L'important del film de Randall i de la reinterpretació que n'ha fet Torres és que ens fa espectadors, gairebé *voyeurs*, de la vida diària de soldats sense nom, entre la neu i la ruïnes en temps de guerra, en una llarga espera abans d'entrar en combat. Són homes joves que per un ideal van creuar un oceà per lluitar en

un país estrany. Al final del vídeo, els veiem desfilant cap a un destí tràgic. Alguns d'ells miren a càmera com si s'acomiadessin de nosaltres. Apareixen un segon per potser desaparèixer per sempre perquè ara sabem que un terç dels brigadistes americans no van retornar mai a casa i molts dels que sí que van tornar, van patir les conseqüències de la posterior Caça de Bruixes per la seva ideologia d'esquerres.

I de la memòria històrica a la memòria de les coses. El Flux projecta tres vídeos, pertanyents al conjunt de treballs de Francesc Torres que l'artista ha concebut en els darrers anys a Galícia, on sol passar llargues temporades en una casa a la zona de Costa da Morte. La producció gallega de Torres té un component més intens de lligam entre l'ésser humà i la natura, i de "domesticitat" que el mateix artista qualifica de "rara" en el conjunt de la seva trajectòria. Armat amb una senzilla càmera G Pro, Torres ha realitzat vídeos curts com és el cas d'*Old Flames* i *(R)Evolution*, tots dos del 2015, que en certa manera són correlatius i complementaris. *Old Flames* exemplifica la importància dels objectes en tota l'obra (i tota la seva vida) de Francesc Torres, lligat a la seva èria personal d'acumular coses. Una obsessió que ha marcat la seva obra i que es va visibilitzar gairebé al complet en la instal·lació *La campana hermètica*, amb més de 3.500 objectes acumulats al llarg de tota la seva vida, i que va donar al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (Macba) el 2018.

En els seus passejos per les platges de la Costa da Morte, Torres va observar que el mar retornava a terra ferma encenedors d'un sol ús, que els pescadors han anat tirant al mar durant dècades. L'artista ja n'acumula uns 350 d'aquests "fòssils" de plàstic i metall que recull a la sorra. El vídeo *Old Flames* narra un d'aquests passejos, un *tràveling* arran de sorra, direcció de terra cap a mar, que acaba dins de l'aigua, allà on reposaven aquests objectes barats. Rodat en blanc i negre, l'estàndard de jazz *Old Flames*, en la genial interpretació de Charlie Parker i Miles Davis, amenitza musicalment un trajecte amarat de nostàlgia. La vella flama de la cançó es refereix als grans amors perduts o impossibles, com aquelles velles flames efímeres dels encenedors que ja no funcionen.

En canvi, *(R)Evolution* és un *tràveling* en sentit contrari al d'*Old Flames*: des de mar a terra ferma, en la mateixa direcció que ho van fer

els éssers vius fa milions d'anys, dels quals som descendents. I acaba amb la càmera girant cap al portador de la càmera, el mateix artista, que pronuncia un fragment de la Constitució americana sobre la llibertat i el dret a ser feliç de les persones. Torres mai abandona la seva recerca constant de la utopia. En la seva obra, malgrat que mai és condescendent, no hi ha mai resignació. Els dos tràvelings d'aquests dos vídeos tenen molt a veure amb el que Francesc Torres, en una ascensió caminada de tints heroics, inclou al final de *Què en sap la Història de mossegar-se les ungles* a través dels escenaris de la batalla de l'Ebre.

La més recent de les obres gallegues de Francesc Torres que es projecta al Flux és *Desde el acantilado*, realitzada aquest mateix any 2020, que és de fet un híbrid entre poema visual i poema sonor. En aquesta peça, rodada des de la finestra de la casa gallega de l'artista, un pla fix mostra les llampades que es produeixen quan el sol es reflecteix en les tapes mòbils de les xemeneies dels edificis veïns. Aquest bonic efecte de la llum solar i el pas dels núvols, que Torres observava des de la finestra, va fer pensar l'artista que semblava que les xemeneies es comuniquessin entre elles a través d'aquests senyals lumínics.

Gràcies a un muntatge en *loop* manipulat, les xemeneies que apareixen en el vídeo sembla que realment parlin en llenguatge Morse.

De fet, emeten una frase concreta, del mateix artista: "Sàvia és la naturalesa que ens fa morir perquè la vida valgui alguna cosa". Malgrat que en els cinc minuts que dura el vídeo no aparegui cap mot, les paraules són dins l'aire. La contundència visual que ha caracteritzat l'obra de Torres al llarg de mig segle de trajectòria potser ha fet oblidar la importància del llenguatge a la seva obra, que era molt clara en les seves escultures minimalistes de finals de la dècada dels 60, que incloïen lletres i paraules.

L'any 1988 Francesc Torres, que no oblidem que té una obra escrita molt remarcable sobre la mateixa naturalesa de l'art, escrivia una reivindicació sobre el vídeo com a eina fonamental per a l'art contemporani: "El vídeo és precisament una de les eines tecnològiques que ha ampliat els horitzons de l'art en perfecte harmonia amb el bípede extremadament visual i impacient que l'ha creat". És aquell bípede artista, compromès amb la societat i amb la pràctica de l'art utilitzant totes les eines possibles al seu abast, el que apareix com si sortís de les aigües a *(R)Evolution* o el que esbufega quan camina a la darrera escena de *Què en sap la Història de mossegar-se les ungles*. El mateix que ara s'autoretrata de nou, en vídeo, per encàrrec del Flux, en una nova aparició i desaparició.

MONTSE FRISACH Periodista i crítica especialitzada en arts visuals. Durant gairebé tres dècades, va ser redactora de la secció Cultura del diari Avui i després d'El Punt Avui. Actualment és col·laboradora *freelance* de temes artístics i musicals en mitjans com El Mirador de les Arts, Catorze i El Temps de les Arts. També realitza feines d'*storyteller* i redactora per a institucions museístiques com el Museu Picasso i el Museu Nacional d'Art de Catalunya, entre d'altres.

MERCEDES RODRÍGUEZ

CRIS BLANCO

crisblanco.net

Creadora escènica, actriu i professora d'interpretació al CSD de l'Institut del Teatre de Barcelona. Amant de la ciència-ficció i la barreja de diferents gèneres, en els seus treballs posa la lupa en els mecanismes del propi teatre i les seves convencions. Usant l'humor i els trucs a la vista, en les seves obres genera gran empatia amb el públic.

EL AGITADOR VÓRTEX (VERSIÓN REDUCTION ESPECIAL FLUX)

30 MIN

—*El agitador vórtex* és una pel·li en directe, però de cinema “fet a mà”

—Ah sí? I de què va la pel·li?

—Doncs és un thriller còmic-musical de ciència-ficció amb tocs de terror i acció amb karaoke romàntic i arts marcial en vestit regional en què la noia lluita contra el mal.

—Ah, llavors hi vaig corrents!

El agitador vórtex és una pel·lícula multigènere de cinema “fet a mà” rodada i muntada en directe en escena. És un homenatge al cinema i a l'escena, una pel·lícula de Hollywood “casolana” que surt de la pantalla.

UN PROJECTE DE CRIS BLANCO. ASSISTÈNCIA ARTÍSTICA: ANTO RODRÍGUEZ I ÓSCAR BUENO. MÚSICA: CRIS BLANCO I ÓSCAR BUENO. COORDINACIÓ TÈCNICA: ROBERTO BALDINELLI. REALITZACIÓ DE VÍDEOS: ÓSCAR BUENO I CRIS BLANCO. IL·LUMINACIÓ: JORGE DUTOR I IGNASI SOLÉ. ATREZZO I VESTUARI: ANTO RODRÍGUEZ, ÓSCAR BUENO I LA COL·LABORACIÓ DE JORGE DUTOR I ELENA NOGUEIRA. UNA PRODUCCIÓ DE CRIS BLANCO EN COPRODUCCIÓ AMB FUGA.ES, TNT-TERRASSA NOVES TENDÈNCIES ESCÈNIQUES / CAET, MERCAT DE LES FLORS / EL GRANER, LA CASA ENCENDIDA I BUDA ARTS CENTER, KORTIJK. SUPORTS: ARTISTES EN RESIDÈNCIA DE CA2M I LA CASA ENCENDIDA, HANGAR.ORG, APUNTES EN SUCIO DE TEATRE PRADILLO I ESPACIO PRÁCTICO.

ROGER ADAM

JOAN LEANDRE

kubasik.biz

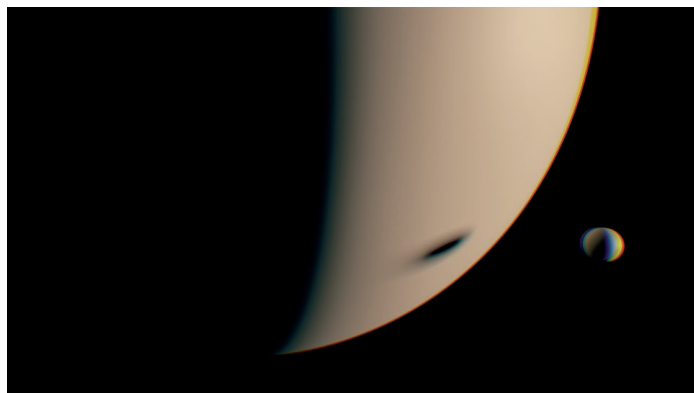
Sabadell, 1968. Establert a Polònia, és membre de l'Observatori de Vídeo No Identificat des de la seva fundació. Desenvolupa tasques d'exploració entre intuïcions de realitat i zones d'artifici. Actualment manté una pràctica de continu treball en procés on la finalitat principal és l'aventura de la renúncia.

OMBRES ENTRE ESFERES SUBTILS

2020_15 MIN

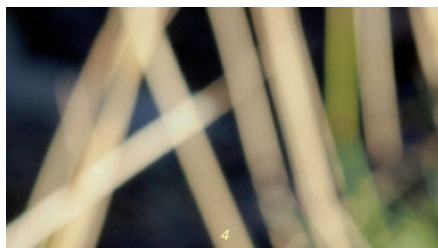
Hi ha ressons entre dues esferes-mirall i zones de foscor projectades per esferes buides sobre superfícies convexes. Intuïm d'on ve la llum però costa orientar-se. Ara, quan el sentit comú sembla perdut, el misteri ens acompanya. És en aquest excés de coincidència i en aquesta manca de terra ferma, és dins d'esferes buides projectant ombres subtils.

FLUX — VIDEOCAPSA

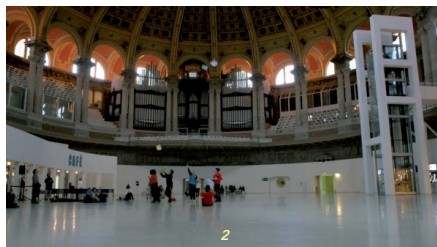
1

4

5

2

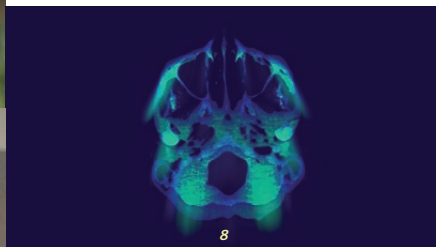
6

3

7

8

9

10

FRANCESC ABAD

fabadg@me.com

— 1

GRAMÀTICA

2020_3:45 MIN

Crisi sistèmica = Coronavirus
desigualtat entre països rics i pobres
desastre en les retallades en serveis socials
desastre ecològic
reivindicar una societat de les persones
no al capitalisme global
no a una economia de subsistència.

IÑAKI ÁLVAREZ

nyamnyam.net

— 2

LA CAPTURA DE L'AIRE

2016_6:21 MIN

La captura de l'aire forma part del cos de treball de *Air-condition*, un projecte que proposa fer explícit l'aire com a element que forma part de les nostres vides col·lectives. Es tracta de generar atmosferes i meteorologies d'interior i exterior que permetin rearticular i desfer categories acceptades com les de cos, individu, col·lectiu, humà, no humà, cultura o natura. *Air-condition* és un projecte mutant en els seus integrants i en la seva forma. Aquest vídeo és una peça de nova creació, a partir d'una col·laboració amb en Martí Sales en el context de l'acció final del projecte *Un itinerari volàtil per la col·lecció permanent del Museu Nacional d'Art de Catalunya*, que es va portar a terme a la Sala Oval

del MNAC en vinculació amb el Festival Sàlmon 2016.

MÚSICA: L'ASCENSION D'OLIVIER MESSIAEN

BENTON C BAINBRIDGE & BARBARA HELD

— 3

bentoncbainbridge.com barbaraheld.com

BAINBRIDGE HELD: PORTRAIT OF BARBARA HELD

2019_3:19 MIN

Un videoretrat en el qual la persona retratada és cocreadora. En processos paral·lels, Held amplia la seva actuació de flauta mitjançant un software personalitzat, interactuant amb els sintetitzadors de vídeo analògics de Bainbridge per abstraure els moviments de les seves mans i de l'instrument.

JUAN BUFILL

bufillsolerjuan@gmail.com

— 4

LA SELVA ÒPTICA 1

2020_8:15 MIN_SENSE SO

A l'explorar l'espessor d'una selva sense horitzó es pot sentir un desig d'obertura. El somni, llavors, és convertir el sòlid i tancat en alguna cosa fluida o aèria, transformar la matèria limitadora en un espai buidat, obert i lliure. Aquest vídeo reuneix una successió de visions abstractes i fragmentàries, protagonitzades per les relacions entre les formes de certa realitat exterior –la

incidència de la llum solar a frondes i brancatges de diferents boscos– i les formes pròpies de determinats mitjans i modes de percepció i representació: òptica de l'ull i òptica de la càmera videogràfica, contrallum, desenfocament, moviment. Aquests mitjans i modes permeten produir distorsions, transfiguracions i derives específiques, significar visions metarrealistes i despertar la imaginació subjectiva. El bosc es presenta així com un lloc poblat per signes de llum i tons i graus de color, com una pintura. O com un lloc d'aparicions, tal com ho sent l'espiritualitat animista.

Aquesta peça és la primera –i la més breu– d'una sèrie d'instal·lacions de vídeo sobre el mateix tema i guarda relació amb el film *Green* (1978) i amb les fotografies de la sèrie *En selves*, iniciada a principis del segle XXI. En totes aquestes obres, les imatges representen tant la realitat exterior visible com el mateix instrument de visió.

CARLES CONGOST

— 5

carlescongost.blogspot.com

EASY KATZ / BAD PAINTING SERIES

2013_6:23 MIN

Aquesta peça posa en joc tota una sèrie de coordenades habituals en els treballs de Carles Congost: la reflexió sobre el món de l'art i els

seus condicionants, l'acurada posada en escena amb voluntat cinematogràfica, els recursos de l'imaginari pop, la ironia, els desitjos latents, les tensions generacionals... La història –aparentment simple però amb un desenllaç sorprenent– d'una jove pintora que es troba sotmesa a l'angoixa de l'encàrrec d'un retrat que no sap ben bé com resoldre, dóna peu a reflexions sobre l'autoria, l'estil, l'economia de l'art, l'ensenyament acadèmic, la tradició... Amb tot, l'eix vertebrador és el dilema moral de fer la tria adequada i de les conseqüències que això pot comportar en la trajectòria artística i existencial. *Easy Katz* és la segona obra del projecte en curs *Bad Painting Series* iniciat l'any 2010.

RAMON GUIMARAES — 6
ramonguimaraes.com

PANDORA'S BOX
2020_7 MIN

Una capsula per obrir, un regal dels déus al seu interior. Diuen que en obrir la capsula, Pandora va escampar tots els mals pel món. No t'ho pensis. Torna a obrir-la, encara ets a temps de sortir del bucle. De tu depèn que s'escampi el que encara s'amaga a l'interior d'aquesta capsula: un vídeo en bucle, tu, jo, un conill, quatre oracles i l'esperança de sortir-ne.

MÚSICA: CANVO

ENRIQUE LAFUENTE — 7
enriquela Fuente@yahoo.es

**FANTASMA O LA LUZ
CANSADA**

2020_1:49 MIN

El cinematògraf camina cansat, com volent-se acomiadar, com volent tornar a l'origen, la tenebra primigènica.

NÚRIA MANSO — 8

I SI SÓN COSES NOSTRES
2019_3:26 MIN

Narració en primera persona de la bogeria.

CARLOS PINA & GARI — 9
carlos-pina.stidna.org la-marca.stidna.org

PERSPECTIVA MÚLTIPLE
2020_4:27 MIN

Amb Rancièr afirmem la igualtat de totes les intel·ligències i com aquestes intel·ligències iguals interactuen a través de la traducció i la contratraducció. "La emancipación, por su parte, comienza cuando se cuestiona de nuevo la oposición entre mirar y actuar, cuando se comprende que las evidencias que estructuran de esa manera las relaciones mismas del decir, el ver y el hacer pertenecen a la estructura de la dominación y de la sujeción. Comienza cuando se comprende que mirar es también una acción que confirma o que transforma esa distribución

de las posiciones. El espectador también actúa [...] Compone su propio poema con los elementos del poema que tiene delante. Participa en la performance rehaciéndola a su manera". (Jacques Rancièr, *El espectador emancipado*)

REALITZACIÓ: CARLOS PINA & GARI. MÚSICA: CARLOS PINA. EDICIÓ: CARLOS PINA. COREOGRAFIA: GARI. AMB LA COL·LABORACIÓ DE L'AJUNTAMENT DE CARDEDEU I REGIDORIA DE CULTURA I COMUNICACIÓ.

MANA SALEHI — 10
manasalehi.com

**AZUL, SIN LUGAR – BLUE,
MISPLACED – آبی بی جا**
2020_3:25 MIN

El cel de l'Iran, gravat allà, a la meua terra. Durant el confinament, mirava hores i hores el cel de Barcelona.

Imaginava el color blau aquarel·la, un blau indi que es fonia amb l'aigua per pintar el cel.

Sentia, abans de trobar el to de blau desitjat, que la llum canviava i tot es convertia en ocre capvespre.

En aquell moment, em deixava portar pels meus pensaments i desapareixia en aquella llum, amb l'esperança de trobar el meu blau en un altre lloc.

— COVIDeo

REFLEXIONS AUDIOVISUALS EN TEMPS DE TAPAR BOQUES

FÉLIX PÉREZ-HITA — FANTASMAS Y VIRUS

Tanquem aquest any insòlit presentant les obres videogràfiques que 26 autors i autors han realitzat des del mes de març, des que va començar el confinament, el temps de tapar boques de manera explícita i descarada, amb mascaretes i amb vulneració de drets i llibertats.

Descobrirem reflexions audiovisuals molt crítiques, altres de més estètiques, d'humorístiques, de poètiques, de filosòfiques i d'altres molt íntimes i emocionals. Sigui com sigui, totes amb els sentits afinats i la boca destapada.

Projectarem obres d'**Albert Alcoz, Nora Ancarola, Miguel Andrés, Carolina Cabrerizo, Elena Ferrer, Lalo García / Raimon Lorda, Kikol Grau, Javier Guerra, Ramon Guimaraes, Miquel Jordà, Violeta Kokopelli, Kònic Thtr, Francesca Llopis, Elisabet Mabres, Núria Manso, Gonzalo Marcuzzi, Jordi Mitjà, Jorge Pérez Aldana, Félix Pérez-Hita, Rose Present, Diana Rangel, Ana Rodríguez León, Noemi Sjöberg, Jacobo Sucari, Jordi Teixidó i Ulrich Weitzel.**

PRIMERA PART —

MIGUEL ANDRÉS
EXPERIMENT #01
(DISAPPLAUSE)

2020_5:05 MIN

MIGUEL ANDRÉS
EXPERIMENT #03

2020_2:18 MIN

MIGUEL ANDRÉS
EXPERIMENT #04

2020_3 MIN

ELENA FERRER
YOU SEE, WE DON'T LOVE
A SINGLE SEASON LIKE THE
FLOWERS

2020_9:59 MIN

JAVIER GUERRA
CHULETAS DE CERDO

2020_10:50 MIN

KÒNIC THTR
BRUMA/NET #6

2020_17 MIN

JORGE PÉREZ ALDANA
LLORAR & VOLAR

2020_3 MIN

FÉLIX PÉREZ-HITA
FANTASMAS Y VIRUS

2020_25 MIN

SEGONA PART —

ALBERT ALCOZ
IF NOT WINTER
(FRAGMENT)

2020_3:23 MIN

NORA ANCAROLA
NOSALTRES (PART I)

2020_4:09 MIN

MIGUEL ANDRÉS
EXPERIMENT #00 (20 DÍAS
DE CUARENTENA)

2020_0:38 MIN

CAROLINA CABRERIZO
PANDEMIA

2020_2:59 MIN

LALO GARCÍA &
RAIMON LORDA
EL CONFINAMIENTO

2020_4:16 MIN

KIKOL GRAU
3 MINUTOS PARA EL FIN DEL
MUNDO. CAPÍTULO 4: COVID 19

2020_3 MIN

KIKOL GRAU
3 MINUTOS PARA EL FIN
DEL MUNDO. CAPÍTULO 5:
CONSPIRANOIAS

2020_3 MIN

RAMON GUIMARAES
PERFORMETRIES 04

2020_2:07 MIN

MIQUEL JORDÀ
LAS PLAYAS DE BARCELONA.
BCN LOCKDOWN

2020_1:16 MIN

VIOLETA KOKOPELLI
CASA NOSTRA

2020_01:50 MIN

FRANCESCA LLOPIS
!!!!!!!!!!!!

2020_4:24 MIN

ELISABET MABRES
CONFINED

2020_9 MIN

ELISABET MABRES
SHE'S OUT

2018-2020_3:13 MIN

NÚRIA MANSO
QUAN TOT S'ACABA

2020_4:28 MIN

GONZALO
MARCUIZZI IGLESIAS
*DOCTRINAS DEL
SHOCK - ANTISPOT
ANTIPROPAGANDA*

2020_2:05 MIN

JORDI MITJÀ
DESCONFINAR UN TALLER

2020_5:05 MIN

RROSE PRESENT
*PANDEMIA: FLORES AL
MARGEN / MALAS HIERBAS*

2020_1:33 MIN

DIANA RANGEL
DIARIO 07.04.2020

2020_2:36 MIN

ANA RODRÍGUEZ LEÓN
CASA CON MUJER CON CASA

2020_4:02 MIN

NOEMI SJÖBERG
*FUE ERA CORONAVIRUS
TE ODO*

2020_9:45 MIN

JACOBO SUCARI
MUROS

2020_3:45 MIN

JORDI TEIXIDÓ
LLIBRE 1

2020_1 MIN

JORDI TEIXIDÓ
LLIBRE 2

2020_1 MIN

ULRICH WEITZEL
*LA PUBLICIDAD EN TIEMPOS
DE COVID*

2020_1:35 MIN

ULRICH WEITZEL
*EL MARTIRIO DE SANTA
CORONA POR ENFERMEROS
Y CLÉRIGOS HUMANOS*

2020_1 MIN

ANTIC TEATRE

VERDAGUER I CALLÍS, 12. 08003 BCN
anticteatre.com

FLUX CLUB
EL CLUB DE VÍDEO DE BARCELONA

Sessions periòdiques quinzenals, amb projeccions seguides de col·loqui, que complementen el festival des del punt de vista dels seus continguts i que estenen el seu període d'acció més enllà dels dies dedicats estrictament al festival.

PROGRAMACIÓ FEBRER-DESEMBRE 2020

SESSIÓ 1. DILLUNS 10 FEBRER
TONI SERRA *) ABU ALI

SESSIÓ 2. DILLUNS 24 FEBRER
ELISABET MABRES

SESSIÓ 3. DILLUNS 9 MARÇ
CARLOS PINA

SESSIÓ 4. DILLUNS 21 SETEMBRE
LLUÍS ESCARTÍN

SESSIÓ 5. DILLUNS 5 OCTUBRE
GONZALO MARCUZZI IGLESIAS

SESSIÓ 6. DILLUNS 19 OCTUBRE
LULU MARTORELL

SESSIÓ 7. DILLUNS 30 NOVENBRE
LATIDOAMÉRICA EXTENDIDA: EUROPA

SESSIÓ 8. DILLUNS 7 DESEMBRE
**COVIDeo. REFLEXIONS AUDIOVISUALS
EN TEMPS DE TAPAR BOQUES**

ORGANITZA_

HABITUAL
VIDEO + team

habitualvideoteam.org

info@fluxfestival.org

AMB LA COL·LABORACIÓ DE_

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

cultura.gencat.cat

Ajuntament de
Barcelona

lameva.barcelona.cat/barcelonacultura

SANTAMÒNICA

artssantamonica.cat

anticateatre.com

AMB EL SUPORT DE_

SERVEIS DE PRODUCCIÓ,
POSTPRODUCCIÓ, DUPLICACIÓ
I MULTIMÈDIA
altervideo.tv

SEGELL DISCOGRÀFIC
INDEPENDENT

g33records.com